

07.07.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**7 Temmuz 2020
Salı**

07.07.2020

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

7 Temmuz 2020 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

ATAMA KARARLARI

— Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar (Karar: 2020/324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335)

YÖNETMELİKLER

— Üsküdar Üniversitesi Adli Bilimler ve Adli Tıp Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
— Üsküdar Üniversitesi Ağrı (Algoloji) Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
— Üsküdar Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 3/6/2020 Tarihli ve 2017/38098 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARLARI

— Yargıtay 4. ve 13. Hukuk Dairelerine Ait Kararlar

Taklit ve tağşışe meslekten men

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, tağşış ve taklitle mücadele konusunda cezai yaptırımları yükselten, gerektiğinde meslekten mene kadar giden cezaları içeren bir paketi TBMM gündemine getirmeyi hedeflediklerini bildirdi.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, tağşış ve taklitle mücadele konusunda cezai yaptırımları yükselten, gerektiğinde meslekten mene kadar giden cezaları içeren bir paketi TBMM gündemine getirmeyi hedeflediklerini bildirdi.

Bakan Pakdemirli, 1,5 ay önce annesini kaybeden AK Parti İzmir İl Başkanı Kerem Ali Sürekli'ye makamında taziye ziyaretinde bulundu.

İzmir'in, gönlünde ayrı bir yeri olduğunu, COVID-19 sürecinde uzak kaldıklarını ancak İzmir'le irtibatı koparmadıklarını, yatırımları takip ettiklerini belirten Pakdemirli, yakın zamanda bakanlığını ilgilendiren bir yatırım paketiyle ilgili İzmir için de çalışma yapıldığını kaydetti.

Pakdemirli şunları kaydetti:

"İzmir'e ne yapsak azdır. Ege'nin ve Türkiye'nin en güzel kentlerinden birisi. Tahmin ediyorum COVID-19 sürecinden sonra da anlaşılacak ki İzmir, muhtemelen Türkiye'nin en değerli kenti haline gelecek. Herkes şu veya bu şekilde İzmirli gibi

07.07.2020

yaşamayı öğrenmek için İzmir'e yerleşmeye çalışıyor. İzmir'imiz daha değerli, refahı daha yüksek, daha fazla yatırım alan ve cazibe merkezi şehir haline gelecek diye düşünüyorum. İl başkanımıza tekrar başsağlığı diliyorum." dedi.

Bir gazetecinin, taklit ve tağşişli ürünlere yönelik yasal düzenleme hazırlıklarıyla ilgili sorusu üzerine Pakdemirli, şöyle konuştu:

"Kanunlar aslında yeterli. Kanun 'tağşiş ve taklit yapamazsın' diyor. Cezai müeyyidelerde eksik var, görünen o. Yasa tasarısı çalışması yaptık ve Meclis'imize gönderdik. Meclis'imiz de bununla ilgili yasa tasarısını olgunlaştırdı. İnşallah bu meclis dönemi kapanmadan Meclis'ten taklit ve tağşişle ilgili cezai yaptırımların çok yükseldiği, gerektiğinde meslekten mene kadar giden cezaları içeren bir paketle bu işi daha iyi bir noktaya getirmeyi hedefliyoruz.

Son dönemde yapmış olduğumuz ifşalarla bu konuda hem üretici hem tüketici tarafından bir farkındalık yarattık. Geçenlerde İzmirli bir üreticimiz 'Sayın Bakanım Allah sizden razı olsun' dedi. 'Ne oldu?' dedim. Zeytinyağı üretiyor. Dedi ki 'Bizim 375 liralık zeytinyağını oteller almıyordu, 120 liralık karışık yağ alıyordu, şimdi hepsi sıraya girdi almaya başladılar. Çünkü siz ifşaları eksiksiz her ay yapıyorsunuz.' dedi. İş sıkı takip edeceğiz, fırsatçılara, gıdadaki dolandırıcılara müsaade etmeyeceğiz."

İl Başkanı Sürekli ise Pakdemirli'ye ziyareti için teşekkür ederek, "Ülkemiz ve İzmir için tarım ve orman alanında çok önemli icraatlar yapıyorsunuz. İzmir'in gururu oldunuz." ifadelerini kullandı.

Türk gıda sektöründen BAE'ye "sanal" çıkarma

Türk gıda ürünlerini tanıtmak için de 7-9 Temmuz tarihlerinde Birleşik Arap Emirlikleri'ne yönelik ticaret heyeti organizasyonu yapılacak. Organizasyona gıda sektöründe faaliyet gösteren 20 ihracatçı firma katılacak.

Ticaret Bakanlığının yeni tip koronavirüs (COVID-19) salgınına karşı alınan tedbirler kapsamında ihracatçılarla sanal ortamda düzenlediği ticaret heyeti organizasyonlarına, 7-9 Temmuz tarihlerinde Birleşik Arap Emirlikleri'ne (BAE) yönelik düzenlenecek sanal sektörel ticaret heyetiyle devam edilecek.

İhracatta yeni pazarlar bulunması, Türk ürünlerinin yabancı iş çevrelerine tanıtılması, ihracatın çeşitlendirilerek artırılması, yabancı şirketlerin Türkiye'de yerleşik şirketlerle ikili iş görüşmeleri gerçekleştirmelerini sağlamak amacıyla organize edilen ancak salgın tedbirleri nedeniyle fiziki koşullarda yapılamayan genel ve sektörel ticaret heyetleri organizasyonları, Ticaret Bakanlığının destekleriyle sanal ortamda hayata geçiriliyor.

Bakanlıktan alınan bilgiye göre, bu kapsamda gıda sektöründe 7-9 Temmuz tarihlerinde Ticaret Bakanlığının koordinasyonunda ve Ege İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğinin organizasyonunda, BAE'ye yönelik sanal sektörel ticaret heyeti programı düzenlenecek.

Heyete; yaş meyve ve sebze, su ve süt ürünleri, kuru meyve, zeytin ve zeytinyağı, baharat, konserve gıda, gazlı ve gazsız içecekler sektörlerinde faaliyet gösteren 20 ihracatçı firma katılacak.

Programda 21 yabancı ithalatçı firmayla iş görüşmesi gerçekleştirilmesi bekleniyor.

İhracatçılar dünyanın dört bir yanında boy gösteriyor

Uluslararası ticaret hacminin düştüğü COVID-19 sürecinde fiziksel olarak gerçekleştirilemeyen sektörel ticaret heyetleri organizasyonlarının dijital ortama taşınmasının Türkiye'nin ihracatına önemli katkı sağlayacağı değerlendiriliyor.

Bu kapsamda, 11-22 Mayıs tarihlerinde yapı kimyasalları ve boya sektörlerinde Bakanlığın koordinasyonunda ve İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği organizasyonunda Kolombiya, Paraguay, Arjantin, Meksika, Şili, Uruguay, Ekvador, Kosta Rika ve Peru'ya yönelik sanal sektörel ticaret heyeti programları düzenlendi.

Ayrıca, 28 Mayıs'ta tarım ve gıda sektörlerinde Ege İhracatçı Birlikleri organizasyonunda Çin'e yönelik sanal sektörel ticaret heyeti programı gerçekleştirilirken, 22-25 Haziran tarihlerinde demir ve demir dışı metaller sektöründe İstanbul Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliğinin organizasyonunda BAE, Katar, Kuveyt, Bahreyn ve Umman'a yönelik sanal sektörel ticaret heyeti programı da yapıldı.

Daha önce Uludağ İhracatçı Birliklerinin organizasyonunda otomotiv sektörüne ilişkin olarak Meksika'ya; mutfak-ev eşyaları ve endüstriyel mutfak ekipmanları sektöründe İstanbul Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliğinin organizasyonunda Meksika, Kolombiya ve Şili'ye; demir ve demir dışı metaller sektörlerinde İstanbul Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliğinin organizasyonunda da Özbekistan ve Kazakistan'a yönelik sanal sektörel ticaret heyeti programı gerçekleştirilmişti.

Bütün bu organizasyonların yanı sıra 13-14 Temmuz tarihlerinde yine Bakanlığın koordinasyonunda, İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliğinin organizasyonunda, hazır giyim sektörüne ilişkin Kazakistan'a yönelik sanal sektörel ticaret heyeti programı da yapılacak.

Gıda ve içecek sektöründe 6 aydan önce toparlanma beklenmiyor

Gıda ve içecek sanayi sektör liderleri, salgın sürecinde kayıp yaşayan şirketlerin büyük kısmının cirolarının 6 aydan önce toparlanmayacağını, ciro artışı yaşayanların ise salgın öncesi seviyelerine geri döneceğini düşünüyor.

Türkiye'de sektörün önde gelen 58 şirketinin üst düzey yöneticileri ile yapılan anketler sonucu oluşturulan Türkiye Gıda ve İçecek Sanayi Araştırması sonuçlarına göre, yıl başında enflasyon oranında veya daha üzerinde büyüme gösteren sektörün yüzde 43'ünün cirosu, salgının etkilerinin görülmeye başladığı mart ve nisanda ortalama yüzde 26 azaldı.

Şirketler, salgının 4. çeyrek ve sonrasında sona ereceğini düşünüyor. Salgın sürecinde kayıp yaşayan şirketlerin çoğunluğu cirolarının 6 aydan önce toparlanmayacağını, ciro artışı yaşayanlarsa salgın öncesi seviyelerine geri döneceklerini düşünüyor.

Cirolarının bu dönemde arttığını belirtenlerin yaklaşık yarısı ise talepteki artışın eski seviyelere veya daha altına geleceğini öngörürken, diğer yarısı bu artışın kalıcı olmasını, hatta daha da güçlenmesini bekliyor. Katılımcıların yüzde 38'i tüketici davranışlarındaki değişimin uzun vadede kalıcı olacağını düşünüyor.

2020 büyüme beklentileri olumsuz

Sektörün 2020 büyüme beklentilerine bakıldığında, katılımcıların yüzde 52'si sektörün daralacağını öngörürken; yaklaşık yüzde 20'si büyüklüğün geçen yıllayla aynı olmasını bekliyor.

Daralma bekleyen yöneticiler, tüm yıl için kaybın ortalama yüzde 10-15 seviyesinde olacağını tahmin ediyor.

Araştırmaya katılan sektör liderlerinin yüzde 90'ı restoranların zorlanmasını ve otellerin-tatil köylerinin eski performanslarını yakalayamamasını gelecek 6-12 aylık dönem için en büyük risklerden ikisi olarak görüyor. Bununla birlikte birçok zincir gıda işletmesinin cirolarının önemli bir kısmını elde ettiği AVM mağazalarının, eski performanslarını yakalayamaması da her 5 katılımcıdan 4'ünün sektör için beklediği riskler arasında yer alıyor.

Katılımcıların yüzde 85'i otel, restoran ve kafeleri kapsayan ev dışı tüketim sektörünün 2019 performansını ancak 2021 veya sonrasında yakalayacağını öngörüyor. Araştırma sonuçları, nakit yönetimi ve kredi limitlerinin genişletilememesinin de sektörü bekleyen riskler arasında en üst sıralarda yer aldığını ortaya koyuyor.

Sektör liderlerinin yüzde 43'ü bu dönemde değişken giderlerinde bir artış yaşandığını ifade ediyor. Tedarik zinciri ve lojistiğe yönelik sorunlara ilişkin beklenen en büyük riskin, tedarikçilerin batması ve bu sebeple hammadde veya ara madde tedarikinde sıkıntılar yaşanması olduğu görülüyor.

"Turizm ve yeme içme sektörlerinin krizi atlatması önemli"

Açıklamada araştırmaya ilişkin görüşleri yer alan TGDF Başkanı Kopuz, artan nüfus ve değişen iklim koşulları nedeniyle halihazırda dünya gündeminin ilk sırasında yer alan "gıda güvencesinin" salgının doğrudan ve dolaylı etkileriyle daha da önem kazandığını ve küresel gıda sisteminin kırılganlığının Covid-19'la gözler önüne serildiğini bildirdi.

Turizm ve yeme içme sektörlerinin sürdürülebilirliği ve krizi atlatabilmelerinin gıda ve içecek sektörü için çok büyük önem taşıdığını anlatan Kopuz, şu açıklamalarda bulundu:

"Bu konuda tüm ekosistem paydaşlarının atması gereken adımlar olmakla beraber özellikle oteller ve restoranlar eski performanslarını yakalayana kadar salgın etkilerini bertaraf etmeye yönelik verilebilecek kısa çalışma ödeneğinin ertelenmesi veya finansman sağlanması gibi destekler, dolaylı olarak gıda ve içecek üreticilerine de pozitif yansıyacaktır.

Gıda ve içecek sektör şirketlerinin bu dönemde otel, restoran, kafe gibi ev dışı tüketim kaynaklı ciro düşüşlerini bertaraf etmek üzere talebin arttığı tüketici tarafındaki değişimleri gözlemlenmeleri ve uzun dönemli stratejilerini korusalar da kısa vadede ürün ve kanal çeşitlendirmelerine gitmeleri faydalı olacaktır."

KOBİ'lere destek seminerleri başlıyor

TOBB, KOBİ'lere yönelik yürürlükte olan; tarımsal destekler, KOSGEB destekleri ve AB programlarına ilişkin webinar üzerinden bilgilendirme toplantılarına başlıyor.

Toplantılara TOBB sistemi üzerinden ücretsiz katılım sağlanabilecek. İlk program Tarım ve Orman Bakanlığı ile TOBB organizasyonunda, KOBİ'ler İçin Kırsal Kalkınma Destekleri Bilgilendirme başlığıyla bugün düzenlenecek. Saat 16:00'da başlayacak seminere Tarım Reformu Genel Müdürü Hasan Özlü katılacak. Toplantıda, IPARD destekleri anlatılacak. Bakanlık bürokratları da katılımcıların sorularını cevaplandırarak. Yarın 10:00'da, TÜBİTAK ve TOBB organizasyonu ile TÜBİTAK'ın AB Çerçeve Programlar Müdürü Ufuk Atay, TÜBİTAK Ufuk 2020 KOBİ desteklerini anlatacak. 16 Temmuz Perşembe günü ise TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu ve

KOSGEB Başkanı Cevahir Uzokurt'un açılış konuşmalarını yapacağı, KOSGEB KOBİ Destekleri Bilgilendirme Semineri gerçekleştirilecek. Seminerde, KOSGEB Teknoloji, Yenilik ve Yerlileştirme Daire Başkanı Cemil Arda Taşkiran, KOSGEB Proje Yönetimi Dairesi Başkanı Selim Serkan Ercan, ile KOSGEB KOBİ Geliştirme Daire Başkanı Mehmet Görkem Gürbüz sunum yapacak.

Hazine dün 8.1 milyar lira borçlandı

Hazine ve Maliye Bakanlığı, dün iki ayrı borçlanma ihalesi gerçekleştirdi. Hazine ve Maliye Bakanlığı, ihalelerde toplam 3 milyar 387,3 milyon TL borçlandı. İhaleler öncesinde kamu kuruluşlarına ve piyasa yapımcılarına yapılan 4 milyar 725 milyon TL net rekabetçi olmayan tekliflerle satışlarla birlikte dünkü toplam satış tutarı 8 milyar 112,3 milyon TL 'ye ulaştı.

İlk ihale olan Sabit Kuponlu Devlet Tahvili ihalesinde net 1 milyar 706,2 milyon TL satış yapıldı. İhaleye nominal olarak 3 milyar 914 milyon TL teklif gelirken, nominal satış 1 milyar 694 milyon olarak gerçekleşti. İhalede; minimum fiyat 100.66 TL, ortalama fiyat 100.719 TL, ortalama basit faiz yüzde 9.50, ortalama bileşik faiz yüzde 9.72 oldu. İhale öncesinde kamuya 450 milyon TL, piyasa yapımcılarına 1 milyar 200 milyon TL net satış yapıldı. Piyasa yapıcı bankaların net teklif tutarı ise 2 milyar 921,2 milyon TL oldu.

İkinci 5 Mayıs 2027 itfa tarihli, 6 ayda bir kupon ödemeli ihraç değişken faizli devlet tahvilinin yeniden ihraç edildiği 8 Temmuz valörlü ihalede net 1 milyar 681,1 milyon TL'lik satış yapıldı. İhaleye nominal olarak 3 milyar 566 milyon TL teklif gelirken, nominal satış 1 milyar 692 milyon olarak gerçekleşti. İhalede; minimum fiyat 99.092 TL, ortalama fiyat 99.354 TL, ortalama dönemsel faiz yüzde 4.96 oldu. İhale öncesinde ise kamuya 1 milyar 75 milyon piyasa yapımcılarına 2 milyar TL net satış yapıldı. Bankaların teklifi 3 milyar 251 milyon TL oldu.

Bakan Albayrak rekoru bu notla paylaştı: Güneş Doğu'dan yükseliyor

Covid-19'daki normalleşme süreci doğunun haziran ihracatına 'zirve' yapmasının ardından Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak güzel haberi sosyal medyadan duyurdu. Bakan Albayrak ihracatta rekor haberini " Güneş Doğu'dan yükseliyor" notu ile paylaştı.

Bakan Albayrak ihracatta rekor haberini " Güneş Doğu'dan yükseliyor" notu ile paylaştı.

Berat Albayrak @BeratAlbayrak · 1 sa

Güneş, Doğu'dan yükseliyor.

Teşekkürler 🌞🌞🌞

ANADOLU AJANSI @anadoluajansi · 2s

Kovid-19'daki normalleşme süreci doğunun haziran ihracatına 'zirve' yaptırdı v.aa.com.tr/1901005

Kovid-19'daki normalleşme süreci doğunun haziran ihracatına "zirve" yaptırdı

Doğu Anadolu İhracatçıları Birliğinin (DAİB) sorumluluk alanındaki Ağrı, Ardahan, Batman, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Erzurum, Erzincan, Elazığ, Iğdır, Hakkari, Muş, Şırnak, Tunceli, Van, Kars ve Siirt'ten 165 ülkeye ürün gönderildi

BÖLGEDEN YAPILAN İHRACAT

DAİB'in haziran ayı ihracatı v.aa.com.tr/1901005

159

592

3 B

COVID-19'DAKİ NORMALLEŞME SÜRECİ DOĞUNUN HAZİRAN İHRACATINA 'ZİRVE' YAPTIRDI

Doğu Anadolu İhracatçılar Birliğinin (DAİB) haziran ayı ihracatı, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınında normalleşme sürecine geçilmesiyle geçen yıla göre yüzde 64,80 artarak 164 milyon 936 bin dolara çıktı.

AA muhabirinin DAİB ve Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerinden yaptığı derlemeye göre, haziran ayında Birliğin sorumluluk alanındaki Ağrı, Ardahan, Batman, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Erzurum, Erzincan, Elazığ, Iğdır, Hakkari, Muş, Şırnak, Tunceli, Van, Kars ve Siirt'ten 165 ülkeye ürün gönderildi.

Kovid-19 nedeniyle son aylarda ihracatında düşüş gözlenen DAİB'in haziran ayı ihracatı, ülkede "kontrolü sosyal hayat" sürecine geçilmesiyle geçen yıla göre adeta zirve yaparak yüzde 64,80'lik artışla 164 milyon 936 bin dolar olarak kayıtlara geçti.

Söz konusu ayda ihracatın en fazla arttığı alanlar sanayi, tarım, madencilik oldu.

Geçen yıl haziranda yurt dışına 74 milyon 989 bin dolarlık sanayi ürünü, 19 milyon 434 bin dolarlık tarım ürünü satan DAİB üyesi firmalar, bu yıl aynı dönemde sanayide yüzde 71,48'lik artışla 128 milyon 590 bin, tarımda ise yüzde 51,71'lik artışla 29 milyon 484 bin dolarlık dış satıma imza attı.

Haziran ayında madencilik sektörünün ihracatı ise yüzde 21,30'luk artışla 6 milyon 861 bin dolar oldu.

Sanayi ürünleri ihracatında ilk sırayı 22 milyon 87 bin dolara kimya sektörü aldı. Bu sektörü 21 milyon 989 bin dolarla makine, 16 milyon 475 bin dolarla hazır giyim, 16 milyon 251 bin dolar ile çelik sektörü takip etti.

Mobilya, kağıt ve orman ürünlerinin ihracatı da geçen yılın aynı ayına göre yüzde 42,92'lik artışla 8 milyon 273 bin dolardan 11 milyon 824 bin dolara yükseldi.

DAİB üyesi firmalar, tarım ürünleri kapsamında hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamullerinden 2 milyon 377 bin dolar, yaş meyve ve sebze mamullerinden 7 milyon 230 bin dolar, meyve sebze mamullerinden ise 3 milyon 135 bin dolarlık ihracat gerçekleştirdi.

EN FAZLA İHRACAT IRAK'A

Birliğin haziran ayı ihracatı ülkelere göre değerlendirildiğinde 41 milyon 657 bin dolar ile ilk sırada Irak yer aldı.

Bu ülkeyi 13 milyon 301 bin dolarla Azerbaycan-Nahçıvan, 12 milyon 28 bin dolarla İran, 7 milyon 109 bin dolarla Almanya, 4 milyon 420 bin dolarla İsrail ve Romanya, 4 milyon 210 bin dolar ile Gürcistan takip etti.

"Yılın ikinci yarısından umutluyuz"

DAİB Yönetim Kurulu Başkanı ve TİM Denetim Kurulu üyesi Ethem Tanrıver, AA muhabirine, normalleşme sürecine geçilmesiyle haziran ayında ihracat taleplerinde artış yaşanacağını daha önceki açıklama ve değerlendirmelerinde ifade ettiğini söyledi.

Haziran ayında hem DAİB'in hem de ülkenin ihracatında artış yaşadığını aktaran Tanrıver, "Haziran ayı ihracat rakamlarını değerlendirdiğimizde en önemli ihracat pazarlarımızda güçlü artışlar yaşandığını ifade edebiliriz. Yılın ikinci yarısında haziran ayıyla yakaladığımız ivmenin devamını ve iyi başladığımız 2020'yi hedeflerimiz doğrultusunda yine iyi bir noktada bitirmeyi umuyoruz." dedi.

Tanrıver, haziran ayı ihracatının geçen yılın aynı ayına göre yüzde 64'ün üzerinde arttığına işaret ederek, Kovid-19 salgınının ihracat üzerindeki etkisinin azalıp giderek yok olduğunu vurguladı.

Söz konusu aydaki ihracat artışının sevindirici olduğunu anlatan Tanrıver, "Yaşadığımız olağanüstü süreç boyunca mücadele azimlerini kaybetmeyen ve bölgemiz ihracatına katkılarını sürdüren ihracatçılarımıza teşekkürlerimizi sunuyoruz. Haziran ayı ihracatı yüz güldürdü." diye konuştu.

"AB ilave kararlar alırsa bunun karşılığını vermek zorunda kalacağız"

Dışışleri Bakanı Çavuşoğlu, "AB Türkiye'ye yönelik ilave kararlar alırsa bunun karşılığını vermek durumunda kalacağız. O zaman durum daha da gerginleşecek. Bunun faydası yok." dedi.

Dışışleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell ile görüşmesinden sonra düzenlenen ortak basın toplantısında konuştu.

Çavuşoğlu, AB ile yakın ilişkiler içinde olduklarını belirterek bu yakın ilişkilerin umut verici olduğunu söyledi.

"Türkiye'ye verilen taahhütlerin yerine getirilmesi lazım." diyen Çavuşoğlu, Gümrük Birliği'nin güncellenmesi ve vize serbestisinin bunlar arasında olduğunu ifade etti.

Çavuşoğlu, bunun için kriterler bulunduğunu, Türkiye'nin bunlardan 67 kriteri yerine getirdiğini hatırlatarak "Bunun birçoğunu yerine getirmeyen ülkelere esneklik gösteriliyor, Türkiye'ye gelince daha fazla kural şart koşmak doğru değil, AB'nin bu konuda sözünü yerine getirmesi gerekiyor." dedi.

AB'nin taahhüdü olan alanlarda olumlu adımlar görmek istediklerini vurgulayan Çavuşoğlu, Türkiye'nin bir süredir zirvelere davet edilmediğini hatırlattı. Çavuşoğlu, şöyle devam etti:

"(AB) Üst düzeyli diyalog ve temasları yasaklayan kararlar aldı. Normalde biz bu kararları uygulasak veya 'Siz böyle kararlar aldınız' desek Sayın Borrell'in bugün Ankara'da olmaması lazım. Ama biz AB'nin bu kararlarına rağmen bu diyalogu sürdürüyorsak bu iyi niyet göstergesidir. AB'ye çok ihtiyacımız olduğundan değil. İkimizin de birbirine ihtiyacı var. AB'nin bu kararı tersine çevirmesi lazım. Önümüzdeki günlerde Komisyon toplantısında ve zirvesinde Türkiye'nin yine Fransa dahil malum ülkeler yüzünden gündemde olacağını görüyoruz. Burada Türkiye aleyhine kararlar almak sorunları çözmez, daha da derinleştirir. Biz gereken samimiyeti gösteriyoruz. AB Türkiye'ye yönelik ilave kararlar alırsa bunun karşılığını vermek durumunda kalacağız. O zaman durum daha da gerginleşecek. Bunun faydası yok. Böyle bir kararın sorunların çözümüne katkısı olmayacak, daha da derinleştirecek. AB'den beklentimiz sorunların çözümü konusunda sorunun tarafı olmak yerine çözümün tarafı olmasıdır."

Bakan Çavuşoğlu, Doğu Akdeniz ve Kıbrıs konularında AB'nin üyelik dayanışması anlayışı yerine objektif bir ara bulucu anlayışıyla yaklaşırca sorunların çözümüne katkı sağlayacağını söyledi.

Ali Ekber YILDIRIM

07 Temmuz 2020

Hububat ithalatı virüse rağmen arttı

Dünyayı sarsan koronavirüse rağmen Türkiye'nin hububat ithalatında önemli artışlar oldu. Koronavirüs nedeniyle üretici ülkelerin en fazla ihracat kısıtlaması uyguladığı buğday, soya, pirinç başta olmak üzere hububat ürünlerinde Türkiye'nin ilk 5 aylık dönemde ithalatı geçen yılın aynı dönemine göre önemli oranda arttı. Sadece mısır ithalatında bir miktar düşüş yaşandı.

Koronavirüs sürecinde Rusya, Ukrayna, Kazakistan başta olmak üzere bazı üretici ülkelerin ihracat kısıtlaması uyguladığı hububat ürünlerinde Türkiye'nin ithalatı arttı. Virüs dinlemeyen ithalat ilk 5 ayda geçen yılın aynı dönemine göre önemli oranda artış kaydetti.

Toprak Mahsulleri Ofisi'nde uzun yıllar genel müdürlük yapan İsmail Kemaloğlu'nun sahibi olduğu İK Tarımüssü Uluslararası Danışmanlık tarafından Türkiye İstatistik Kurumu verilerine dayanarak yayınlanan "Tarım Ürünleri Piyasa Analiz Bülteni"ne göre bu yılın ilk 5 ayında geçen yılın aynı dönemine göre buğday, arpa, soya, pirinç ithalatında önemli artışlar olurken, sadece mısır ithalatında düşüş yaşandı.

Buğday ithalatı arttı un ihracatı azaldı

Türkiye bu yılın ilk 5 aylık döneminde geçen yılın aynı dönemine göre daha çok buğday ithal ederken daha az mamul madde ihracatı yaptı. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre bu yılın ilk 5 ayında geçen yılın ilk 5 aylık döneme göre 900 bin ton daha fazla buğday ithalatı yapıldı. Buna karşılık mamul madde karşılığı buğday ihracatı aynı dönemde 1 milyon ton azaldı. İthalat -ihracat rakamlarına bakıldığında 2019 yılının ilk 5 aylık döneminde 3.4 milyon ton buğday ithalatına karşılık 3.1 milyon ton mamul madde karşılığı buğday ihraç edilirken, 2020 yılının ilk 5 ayında 4.3 milyon ton buğday ithalatı ve 2.1 milyon ton mamul madde karşılığı buğday ihracatı gerçekleşti.

Ekmeklik buğday ithalatı 2019 yılının ilk 5 ayında 2.9 milyon ton olurken, 2020 yılında 3.4 milyon tona yükseldi. 2019 yılının ilk 5 ayında toplam 726 milyon dolarlık ithalata karşılık 2020 yılının ilk 5 ayında 799 milyon dolarlık ithalat yapılmış oldu. Fiyat bazında bakıldığında geçen yıla göre daha düşük fiyatla ithalat yapıldı. 2019 yılı ilk 5 ayında ortalama ithalat fiyatı ton başına 248 dolardı, 2020 yılında ton başına ortalama fiyat 233 dolar oldu.

Un ihracatında düşüş

Türkiye'ye ithal edilen buğdayın önemli bölümü un olarak ihraç ediliyor. Ancak bu yılın ilk 5 aylık dönemine bakıldığında buğday ithalatındaki artışa rağmen un ihracatı aynı oranda artmadı ve düştü. Türkiye'nin 2019 yılı aylık ortalama un ihracatı 272 bin ton, 2020 yılının ilk 5 ayındaki aylık ortalama ise 236 bin ton. Un ihracatında aylık ortalama 36 bin ton düşüş var. Geçen yıl ilk 5 ayda toplam un ihracatı 1.4 milyon ton olurken, 2020'de aynı dönemde 200 bin tonluk düşüşle 1.2 milyon ton olarak gerçekleşti.

Geçen yıla göre un ihracatındaki düşüşün değeri ise 84 milyon dolar. 2019 yılının ilk 5 ayında toplam 462 milyon dolarlık un ihracatına karşılık 2020 yılının ilk 5 ayında 378 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirildi. Türkiye geçen yıl aynı dönemde tonunu 335 dolara ihraç ettiği unu bu sene 321 dolara ihraç edebildi.

Makarnalık buğday ithalatı 5 ayda ikiye katlandı

İthalatta en çarpıcı gelişme makarnalık buğdayda yaşandı. Türkiye ilk 5 ayda makarnalık buğday ithalatını geçen yılın aynı dönemine göre ikiye katladı. Daha çok makarnalık buğday daha yüksek fiyatla ithal edildi. Geçen sene makarnalık buğdayda aylık ortalama ithalat 119 bin ton olurken, 2020'nin ilk 5 ayında aylık ortalama ithalat 166 bin ton olarak gerçekleşti. 2019 yılı ilk 5 ayında toplam ithalat 428 bin ton olmuştu, bu yılın ilk 5 ayında geçen yılın neredeyse iki katı, 828 bin ton oldu. Fiyat artışı nedeniyle ödenen döviz miktarı da arttı. 2019 yılı ilk 5 ayında ortalama ithalat fiyatı ton başına 279 dolardı. Bu yıl aynı dönemde makarnalık buğdayın ton başına ortalama ithalat fiyatı 301 dolar oldu. Böylece geçen yılın ilk 5 ayında toplam 119 milyon dolarlık ithalata karşılık 2020 yılının ilk 5 ayında 250 milyon dolarlık ithalat gerçekleşti.

Makarna ihracatı arttı

Makarnalık buğday ithalatı ikiye katlanırken makarna ihracatı da arttı. Ancak artış daha sınırlı miktarda oldu. Geçen yıl aylık ortalama makarna ihracatı 106 bin ton seviyesindeyken, 2020 yılının ilk 5 ayında aylık ortalama 118 bin ton ihracat yapıldı. 2019 yılı ilk 5 ayında toplam ihracat 539 bin ton gerçekleşmişti. Bu yıl aynı dönemde

ihracat 592 bin ton oldu. İhracat fiyatında da artış sağlandı. Geçen yıl ilk 5 ayda ortalama ihraç fiyatı ton başına 467 dolar olurken, bu sene aynı dönemde ton başına ortalama 509 dolardan ihracat yapıldı. Makarna ihracatından elde edilen gelir, ilk 5 ayda geçen yılın aynı dönemine göre 252 milyon dolardan 301 milyon dolara ulaştı.

Soyada 100 bin tonluk artış

Soya ithalatında da ilk 5 ayda artış yaşandı. 2019'da aylık ortalama 220 bin ton soya ithal eden Türkiye, bu yılın ilk 5 ayında ortalama aylık 252 bin ton ithalat yaptı. Geçen sene ilk 5 ayda toplam ithalat 1.2 milyon ton olurken 2020'nin aynı dönemdeki ithalat 100 bin ton artışla 1.3 milyon ton oldu. Aynı dönemde 449 milyon dolar olan ithalat, 475 milyon dolara çıktı.

Arpa fiyatı düştü ithalat patladı

Dünya arpa fiyatındaki düşüş ithalatı adeta patlattı. Geçen yıl ilk 5 ayda 129 bin ton arpa ithal eden Türkiye, bu sene aynı dönemde 507 bin ton ithalat yaptı. İthalattaki artışta fiyat düşüşünün etkisi var. 2019 yılı ilk 5 ayında ortalama ithal arpa fiyatı ton başına 242 dolardı, bu yıl aynı dönemde ortalama fiyat 198 dolar oldu. Ton başına ortalama 44 dolar daha düşük bir fiyattan ithalat yapıldı. Türkiye ilk 5 ayda arpa ithalatına 100 milyon dolar ödedi. Geçen yıl ilk 5 ayda 34 milyon dolardı.

Pirinçte ton başına 76 dolar artışa rağmen ithalat arttı

Geçen yıllarla karşılaştırıldığında pirinçte en dikkat çekici gelişme fiyattaki artış. Geçen yıl ilk 5 ayda ton başına ortalama 664 dolardan pirinç ithal edilirken bu yıl aynı dönemde ton başına 76 dolar artışla ortalama fiyat 740 dolar oldu. Buna rağmen pirinç ithalatı arttı. Pirinçte geçen yıl aylık ortalama ithalat 18 bin tonda, bu yıl ilk 5 ayda aylık ortalama ithalat miktarı 26 bin tona çıktı. 2019 yılı ilk 5 ayında toplam ithalat 109 bin ton, 2020 yılında 128 bin ton olarak gerçekleşti. İlk 5 ayda ödenen döviz geçen yıla göre 77 milyon dolardan 95 milyon dolara çıktı.

İthalatı azalan tek ürün mısır

Bu yılın ilk 5 aylık döneminde geçen yılın aynı dönemine göre mısır ithalatı 300 bin ton azaldı. Geçen yıl ilk 5 ayda 1.8 milyon ton olan mısır ithalatı bu yılın ilk 5 ayında 1.5 milyon ton olarak gerçekleşti. 2019 yılı ilk 5 ayında ortalama ithal mısır fiyatı ton başına 215 dolardı, bu yıl aynı dönemde 207 oldu. 2019 yılının ilk 5 ayında toplam 372 milyon dolarlık ithalata karşılık 2020 yılının ilk 5 ayında 301 milyon dolarlık ithalat yapıldı.

Aylık bazda tarımsal dış ticaret (2019-2020) (milyon \$)

	Tarımsal İhracat	Tarımsal İthalat	Tarımsal Cari Denge
Ocak 19	1.490	939	550
Şubat 19	1.441	895	546
Mart 19	1.515	1.221	295
Nisan 19	1.402	1.273	128
Mayıs 19	1.500	1.318	182
Haziran 19	1.024	812	212
Temmuz 19	1.308	1.120	189
Ağustos 19	1.127	815	312
Eylül 19	1.612	945	666
Ekim 19	1.945	1.063	882
Kasım 19	1.836	1.108	728
Aralık 19	1.747	1.142	605
Ocak 20	1.608	1.165	443
Şubat 20	1.516	1.109	408
Mart 20	1.617	1.101	516
Nisan 20	1.438	1.241	197
Mayıs 20	1.224	1.256	-32

Hububat ürünleri ithalatı (Ocak-Mayıs)

Ürün	Miktar (bin ton)		Değer (milyon \$)	
	2019	2020	2019	2020
Ekmeklik buğday	2.900	3.400	726	799
Makarnalık buğday	428	828	119	250
Soya	1.200	1.300	449	475
Arpa	129	507	34	100
Mısır	1.800	1.500	372	301

Kaynak: TÜİK

Tarımda mayıs ayı ithalatı ihracattan fazla

Uzun yıllar sonra ilk kez Mayıs 2020'de tarım ürünleri ithalatı aylık bazda ihracattan daha fazla arttı. Mayıs ayında Türkiye'nin tarım ihracatı 1 milyar 224 milyon dolar olurken ithalat 1 milyar 256 milyon dolar oldu.

Hangi üründe ne oldu?

- Ekmeklik buğday ithalatı arttı, un ihracatı azaldı
- Makarnalık buğday ithalatı ikiye katlandı
- Arpa fiyatı düştü, ithalat patladı
- Mısırdaki ithalat azaldı, soyada arttı
- Pirincin tonu 76 dolar artmasına rağmen ithalat durmadı

Alaattin AKTAŞ

07 Temmuz 2020

Şapkadan tavşan çıkmazsa enflasyon hedefi tutmaz

Yılın ilk yarısındaki TÜFE artışından sonra 2020'nin tümüne ilişkin hedef ve tahmini tutturmak mucizeden de öte bir hal aldı. Bu gidişle yılı tek hanede kapatabilmek başarı olacak.

Haziranda sabit giden, hatta mayısa göre gerileyen döviz bu şekilde götürmek hiç mümkün görünmüyor. Kurda ortaya çıkabilecek bir artış fiyatları doğaldır ki hızla yukarı iten bir etki doğuracak.

Bu yılın resmi enflasyon hedefi yüzde 8.50. TÜFE'nin aralık-aralık değişimini gösteren bu oran Cumhurbaşkanlığı yıllık programında yer alıyor.

Bir de Merkez Bankası'nın tahmini var. Merkez Bankası nisan ayında açıkladığı yılın ikinci enflasyon raporunda bu yılki TÜFE artışı tahminini iyice aşağı çekerek yüzde 7.40 düzeyinde ilan etti.

Yani elimizde iki oran bulunuyor. Cumhurbaşkanlığı programındaki yüzde 8.50'lik hedef ve Merkez Bankası'nın yüzde 7.40'lık tahmini.

Hedef ve tahminde durum bu, peki yılın ilk yarısındaki gerçekleşme...

TÜİK'in açıkladığı verilere göre TÜFE yılın ilk yarısında yüzde 5.75 arttı.

Bu oranın inandırıcı olup olmaması, gerçeği yansıtip yansıtmaması, vatandaşın gerçek harcamasını ölçmekten uzak kalıp kalmaması... Bütün bunlar ayrı bir tartışma konusu. Ama ortadaki gerçek, açıklanan oranın altı ay için yüzde 5.75 olduğu.

İşte bir dizi tartışmaya yol açıyor olmakla birlikte bu yüzde 5.75 bile yıllık hedef ve tahmini öyle bir zora soktu ki, sormayın!

İkinci yarı kaç olmalı?

07.07.2020

Cumhurbaşkanlığı programında yer alan yüzde 8.50'lik hedefin tutturulabilmesi için yılın ikinci yarısındaki artışın yüzde 2.60'ta kalması gerekiyor.

Bu oran yine iyi! Merkez Bankası'nın yüzde 7.40'lık tahmininin tutması ise yılın ikinci yarısındaki fiyat artışının yalnızca yüzde 1.56 olmasıyla gerçekleşebilecek.

Merkez Bankası'nın tahmini için gereken yüzde 1.56 hiç ama hiç mümkün değil de Cumhurbaşkanlığı programındaki yüzde 2.60, belki... O da çok zor.

Geçmişe bak, bu yılı gör!

TÜİK mevcut TÜFE'yi 2003 yılını baz alarak hesaplıyor. Dolayısıyla ilk ve ikinci yarılar itibarıyla 2004'ten bu yana olan verilere sahibiz.

2004-2019, tam on altı yıllık bir dönem. Bu on altı yılda ikinci yarılarında en düşük gerçekleşme yüzde 2.33 ile 2014 yılında kaydedilmiş. İkinci en düşük oran ise yüzde 2.72 ile 2010 yılında oluşmuş.

Yani yüzde 2'nin altına hiç inilememiş.

Kaldı ki daha önemli bir gösterge var; genel eğilim olarak ikinci yarılarında ilk yarılarından daha yüksek artış yaşanıyor.

Bu yıl ne olacak da ikinci altı ayda ilk altı aydaki artışın üçte birinden daha düşük oranda kalınabilecek.

Kalınamayacak tabii ki. Kalınamayacak ve yıllık oran ne öngörülen düzeyde tutulabilecek, ne tahmin edilen.

Zaten haziran sonundaki yıllık oran yüzde 12.62'yi bulmuş durumda. Biz bu oranı yıl sonu geldiğinde yüzde 10 düzeyine çekebilirsek mutlu olalım.

TÜFE'de ilk ve ikinci yarılar (%)

	İlk yarı	İkinci yarı
2004	2,97	6,20
2005	2,59	5,00
2006	4,88	4,56
2007	3,87	4,35
2008	6,00	3,84
2009	1,83	4,62
2010	3,59	2,72
2011	3,43	6,79
2012	1,95	4,14
2013	4,00	3,27
2014	5,70	2,33
2015	4,76	3,86
2016	3,63	4,73
2017	5,89	5,69
2018	9,17	10,19
2019	5,01	6,50
2020	5,75	1,56(*)
2020	5,75	2,60(**)

(*) TCMB'nin yüzde 7,40'lık tahminine göre

(**) Cumhurbaşkanlığı yıllık programındaki yüzde 8,50'lik tahmine göre

Ya bir de kur artarsa?

Haziranda kuru ne yaptık ettik ve sabit tuttuk. Doların haziran ayı ortalaması 6.81 oldu. TL, mayıs ortalaması 6.95 olan dolara karşı değer bile kazandı.

Yani haziran ayında yüzde 1.13 gelen TÜFE artışında kur etkisi hiç yok, hatta bir etki varsa bu olumlu anlamda.

İyi de biz doları bu düzeyde tutabilmeyi sürdürebilecek miyiz?

Hani olur ya dolar yeniden artış gösterirse bu durum fiyatları nasıl etkileyecek?

Dökme suyla değirmen döndürüyoruz; kuru sabit tutuyoruz ama biliyoruz ki yurtdışından kaynak girişi yok, tam tersine çıkışa para yetiştirmeye çalışıyoruz; ekonomi canlanırsa ki hızla canlandığı dile getiriliyor bu üretim ve ithalat demek, buna da döviz lazım. Borç ödemesi deseniz, bitecek gibi değil. Swaplarla nereye kadar gidebiliriz.

Döviz cephesinden gelen sinyaller kuru uzun süre bu düzeyde tutmanın, dolayısıyla enflasyon üstündeki kur baskısından uzun süre kaçınmanın mümkün olamayacağına işaret ediyor.

Şu durumda bir kez daha sormak gerek; yılın ikinci yarısında ilk yarıdakinin üçte biri kadar bir artışta kalmak mümkün mü?

Abdulkadir Selvi

aselvi@hurriyet.com.tr

Kabine değişikliği ne oluyor?

7 Temmuz 2020

Meclis Başkanlığı seçiminden sonra gözler kabineye çevrilecek. Ankara kulislerinde kabine değişikliği için iki tarih konuşuluyor.

1- 10 Temmuz'da Cumhurbaşkanlığı hükümetinin 2. yılı dolacağı için bir değişikliğin 10-15 Temmuz arasında gerçekleşmesi bekleniyor. Bakanlar, milletvekillerinin tabi olduğu özlük haklarına sahip oldukları için 10 Temmuz'da iki yıllarını doldurup emeklilik haklarına sahip olmaları isteniyor.

2- Sonbahara kalır değerlendirmesi de yapılıyor. Eylül-ekim ayı işaret ediliyor. Kabine değişikliğini gerçekleştirecek tek kişi var, o da Cumhurbaşkanı Erdoğan. Ancak Erdoğan'ın ne düşündüğü bilinmiyor. Şimdiye kadar yakın çevresiyle böyle bir paylaşımda bulunmadı. Fakat kulislerde kabine değişikliğine dönük beklentiler arttı.

Parlamenter sistem olmadığı ve AK Parti'nin milletvekili sayısı sınırlı olduğu için bakanlar yine Meclis dışından seçilecek.

DEĞİŞİKLİK MODELİ

Kabine değişikliği için birbiriyle ilişkili bir modelden söz ediliyor.

1- Teknik yönü ön planda olan bazı bakanlıklarda değişiklik yapılırsa, buralar için bazı "bakan yardımcılarının" ismi konuşulmaya başladı.

2- Bazı bakanlıkların ayrılıp yeni bakanlıkların kurulması gündemde. Önceden Aile ve Çalışma Bakanlığı, Kültür ve Turizm ile Tarım ve Orman Bakanlığı için konuşuluyordu. Ama kimse Erdoğan'ın bu bakanlıkların ayrılıp yeni bakanlık kurulması yönünde bir çalışması olup olmadığını bilmiyor. Sadece kulislerde bu bakanlıklara yenileri eklendi.

3- İyi yıllık çalışma sürecinde Cumhurbaşkanı Erdoğan, performansını yeterli bulmadığı isimleri değiştirirken, bazı bakanların da kabine içinde yerlerinin değişebileceği de konuşuluyor. Cumhurbaşkanı yardımcılarının sayısının artacağı söyleniyor.

Bu soruların cevabını almak için şunun şurasında 1 hafta kaldı.

MECLİS'TE 15 TEMMUZ BU KEZ FARKLI ANILACAK

YABANCI devletlerin savaş uçakları değil, 15 Temmuz'da FETÖ'cüler Meclis'i bombaladı. Kurtuluş Savaşı'nı yöneten Meclis böylece ikinci kez 'gazi' unvanını aldı. 15 Temmuz'un her yıldönümünde Meclis'te özel bir oturum yapılıyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan da bu oturuma katılmayı ihmal etmiyor. Ancak pandemi nedeniyle bu yıl farklı bir anma programı yapılacaktır.

15 Temmuz gecesi darbecilerin ilk bombayı attıkları Meclis bahçesinde büyük çukurun olduğu yere 15 Temmuz anıtı dikildi. 15 Temmuz'un simgesinin yer aldığı anıtta, 15 Temmuz gecesi şehit olanların isimleri yer alıyor. Bence o anıtın bir yüzüne de 15 Temmuz gecesi Meclis bombalanırken darbeye karşı direnen milletvekillerinin isimleri yazılmalıydı. Çok da geç olmuş değil, yine yazılabilir. Cumhurbaşkanı Erdoğan, 15 Temmuz anıtının önünde düzenlenen törene katılacak. Erdoğan'ın 15 Temmuz özel oturumuna ise katılması düşünülmüyor. Sonradan değişir mi bilmem. Erdoğan'ın özel oturuma katılmamasında pandemi nedeniyle alınan önlemlerin etkili olduğu belli. Ama 15 Temmuz gecesi darbeyi püskürten Erdoğan'ın 15 Temmuz özel oturumunda Kılıçdaroğlu tarafından suçlanmasının payı da var mı, orası bilmiyor. Milletvekili olmadığı

için Erdoğan'ın, Kılıçdaroğlu'nun haksız sataşmasına yanıt verme imkânı yok. Ama rahatsız olduğu kesin.

DANIŞTAY'IN AYASOFYA MESAİSİ

DANIŞTAY 10. Dairesi, Ayasofya'yla ilgili olarak çalışmalarını sürdürüyor. Daire geçen hafta başvuruda bulunan vakfın avukatını dinledi. Danıştay savcısı mütalaasını verdi. Bir başkan ve 4 üyeden oluşan beş kişilik heyet incelemeye başladı. Danıştay 10. Dairesi'nin önünde hem geçmişte verilen kararlar, hem de Kariye Camisi'yle ilgili karar duruyor. 10. Daire'nin kararı çıktıktan sonra süreç başlayabilir. Ama aynı zamanda karar, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na götürülebilir de.

Danıştay'daki süreç, Ayasofya'nın müzeye dönüştürüldüğü 24 Kasım 1934 tarihli Bakanlar Kurulu kararının iptali yönünde olursa, cami olarak açılması için kadro tahsis edilecek. Yok aksi istikamette bir karar çıkarsa, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz hakkı bulunuyor.

SİYASİ KONJONKTÜR MÜSAİT

Bu işin hukuki boyutu. Ama Ayasofya'yla ilgili üzerinde durulmayan bir nokta var. O da konjonktür. Siyasi konjonktür hiç bu kadar müsait olmamıştı.

- 1- Cumhurbaşkanı Erdoğan istiyor. AK Parti kapı gibi arkasında duruyor.
- 2- Cumhur İttifakı'nın ortağı MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli güçlü bir şekilde destekliyor.
- 3- İYİ Parti Ayasofya'nın hemen açılmasını istiyor. Bu konuda Meclis'e araştırma önergesi verdiler.
- 4- HDP'nin bir itirazı yok.
- 5- CHP karşı çıkmıyor, engel olmuyor. Tam aksine "Siyasallaştırmayın, açacaksanız açın" diyor.
- 6- Milletimiz hasretle Ayasofya'nın ibadete açılmasını bekliyor.

Türkçe ezanın Arapça aslına çevrilmesi sırasında da benzer bir konjonktür yaşanmıştı. CHP'nin itiraz etmemesi, Demokrat Parti'nin işini kolaylaştırmıştı. CHP'nin 1946'dan sonra yapılan kurultaylarında Türkçe ezan nedeniyle halkın CHP'ye oy vermediği tartışılıyordu. O nedenle CHP, karşı çıkmama kararı aldı. Meclis'te 16 Haziran 1950 tarihinde yapılan görüşmeler sırasında CHP grubu adına konuşan Trabzon milletvekili Cemal Eyüpoğlu, "Arapça ezan meselesinin ceza konusu olmaktan çıkarılmasına aleyhtar olmayacağız" demişti. Benzer bir süreç Ayasofya için yaşanıyor. Danıştay, Ayasofya'nın müzeye dönüştürülmesiyle ilgili Bakanlar Kurulu kararını iptal ederse kimse şaşırmayacak. Asıl iptal etmezse, tartışmaya neden olacak.

Kadın erkek eşitsizliği kalkınmanın engeldir

Esfender KORKMAZ

07 Temmuz 2020

Kadın-Erkek eşitsizliğini ortadan kaldırmak için Dünya ve Türkiye son yıllarda epey mesafe aldı. Uluslararası İstanbul Sözleşmesi yapıldı. İş adamları deyimi iş insanları olarak değişti. Ben de bir yazımda Atasözümüz olan "Bekara karı boşamak kolay gelir " sözünü "**Bekara eş boşamak zor gelir**" olarak değiştirdim. Epey pozitif tepki aldım.

Şimdi tartışmaya açılan İstanbul Sözleşmesinden çıkılması, amacı ne olursa olsun kadın haklarında da gerilemeye neden olacaktır.

Aslında iktisat politikaları toplum refahını artırmayı, insan refahını yükseltmeyi hedef alır. Bu politikaların başarı şansında, nüfus politikası, kadın hakları ve çocukların eğitim ve beslenmesi gibi beşeri şartların iyileşmesi etkilidir.

Kadın-Erkek eşitsizliği, hem demokratik hakların, insani değerlerin ilk sırasında yer alıyor, hem de nüfus planlaması, insan gücünün etkinliği açısından, beşeri kaynakların etkin kullanılması açısından, sorun oluşturuyor. 2019 yılında Türkiye de, erkeklerde işgücüne katılma oranı yüzde 72 iken kadınlarda bu oran yüzde 34,4'tür.

2019 yılında Dünyada altı ülke, Belçika, Danimarka, Fransa, Letonya, Lüksemburg ve İsveç, kadınlara yüzde 100 eşit haklar tanıyan ülkelerdir.

Dünya Bankası verilerine göre, son on yılda kadınların yasal haklarında, Dünya ortalaması olarak 4.6 yüzdalık puan ilerleme oldu. 2019 yılında kadın haklarının en düşük olduğu ülkeler, İslam ülkelerinin yer aldığı Ortadoğu ve Kuzey Afrika'dır.

Son on yılda dünyada kadınların yasal haklarında gelişme (kadınlar iş dünyası ve hukuk endeksi 100 üzerinden)

BÖLGELER	2009	2019	PUAN FARKI
OECD Yüksek Gelirli Ülkeler	90	93,5	3,5
Avrupa ve Orta Asya	80,1	84,7	4,6
Latin Amerika ve Karayipler	75,4	79,1	3,7
Dünya Ortalaması	70,1	74,7	4,6
Doğu Asya ve Pasifik	64,8	70,7	5,9
Sahra Altı Afrika	64	69,6	5,6
Güney Asya	50	58,4	8,4
Orta Doğu ve Kuzey Afrika	44,5	47,4	2,9

Kaynak: 2019 International Bank For Reconstruction and Development / The World Bank - Women, Business and The Law 2019

Dünya Ekonomik Forumu (WEF) tarafından da her yıl Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Raporu açıklanıyor. 2018 raporunda, Dünyada siyaset, ekonomi ve eğitim gibi bir dizi alanda kadın haklarında karamsar bir tablo çizildi. Raporda, küresel cinsiyet eşitsizliğinin giderilmesinin 100 yıldan uzun zaman alacağı belirtiliyor. Bu alanlar, ücret eşitsizliği, siyasete katılma, işgücüne katılma ve finansal hizmetlere erişim alanlarıdır.

Türkiye, İslam ülkesi olmasına rağmen, küreselleşmenin getirdiği bilgi ve görgü, turizm ülkesi olması nedeni ile yabancıyı tanınması, kadın hakları konusunda toplumsal anlayışı hızla hassaslaştırdı.

Dünya da kadın haklarında ilk ve en geniş adımlar bundan 90 yıl önce ve bazı Avrupa ülkelerinden önce, daha kuruluş yıllarında Atatürk döneminde Türkiye'de atılmıştı.

Atatürk, Türkiye'de kalkınmanın ve insani gelişmenin ancak laik düzende olabileceğini görmüş ve devamı için aynı zamanda kadınlara seçme hakkı verilmesini savunmuş ve bunu 1933 ve 1934 yıllarında gerçekleştirmişti.

İslam'ın kadına biçtiği sosyal imkânlar sınırlıdır. Bunun içindir ki İslam ülkelerinde İran 1963, Libya 1964, Ürdün 1974, Kuveyt ise 2005'te kadınlara seçme ve seçilme hakkı verdi. Suudi Arabistan'da kadınların seçme ve seçilme hakkı yoktur. Suudi Arabistan da şeriat düzeninde iş hayatında kadın ve erkek ayrı mekânlarda çalışmak zorundadırlar.

İslamiyet'ten önceki Gök Tanrı inancında olan eski Türk toplumlarında, kadın erkekten farklı, ama ona eşit bir varlık olarak saygı görürdü. Aile tek evliliğe dayanırdı. Çocuklar üzerinde baba kadar ananın da hakları olduğu kabul edilirdi. Mülkiyet bakımından da kadın eşit haklara sahipti. Hakan'ın emirlerinde, eşinin, Hatun'un adına da yer verilirdi. Halen Anadolu'da, Türkmenlerde, Bektaşî ve Alevilerde, Oğuzların Terakime Salur boyu olan terekemelerde, kadına verilen önem devam etmektedir. Eminim ki Anadolu kadını, yüzü batıya dönük Atatürk'ün çağdaş felsefesine inanmış kadınlar, Türkiye'nin laiklikten daha fazla taviz vermesine engel olacaklardır.

İbrahim Kahveci

Hizmet siyaseti...

Konu hakkında son günlerde Karar Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni İbrahim Kiras yazmıştı.

06 Haziran 2020 tarihli **"Hizmet siyaseti ile gelip kimlik siyasetiyle gitmek"** başlıklı yazısını yeniden okuyabilirsiniz.

Yazıda AK Partililerin bir dönem: **"Biz hizmet yapıyoruz ve yaptığımız hizmetin karşılığı olarak vatandaştan destek alıyoruz"** dediklerini aktarıyor. Ve ekliyor:

"Ama muhaliflerimiz kimlik üzerinden, sembolik ve manevi değerler üzerinden siyaset yapıyorlar" diyorlarmış.

Ve şöyle bitiriyor: Yıllar boyunca kimlik siyaseti karşısında hizmet siyaseti yapmakla övünen ama son yıllarda yönetme zaafının yol açtığı yönetim krizine çare bulamayan iktidar partisi açısından ise gelinen nokta "barut tükendi" ilanıdır.

Hizmet siyaseti...

Hatırlayalım biraz.

Sağlık sistemi dönüşümü bu ülkede bir memnuniyet yaratmadı mı? Kim ne derse desin toplumun sağlık dönüşümü hakkında memnuniyeti çok fazla oy getirmişti.

İlaç fiyatları, bıçak parası vs büyük dönüşümdü. Elbette daha iyisi olabilirdi ama oldukça ses getiren bir reformdu.

Şimdi ise sağlıkta yeni dönem ilan ediyoruz: Devletin kamusal görevi olan sağlık sektörünü Hazine Garantili Müteahhitlerin eline veriyoruz.

07.07.2020

Artık sağlıkta Şehir hastanelerini devlet değil, mütcaahhitler iŐletecek. Hem de hizmetler Hazine Garantili.

İster hasta ol, ister olma ama o mütcaahhitlere o para ödenecek.

Hizmet siyaseti...

Hatırlayalım biraz.

Yollarımız adeta tek Őeride mahkum olmuştu. Büyük bir deđiŐimdi duble yollar. Araç kullananların memnuniyeti de yıllarca sandığa yansıdı.

Hem de kıt imkanlar zamanıydı. Devlet borç batağında ama yol yapımına kaynak bulunuyordu. O zamanlarda binlerce km duble yol yapıldı.

Şimdi ise yeni bir anlayıŐla yol ve köprü yapıyoruz. Hem de 45 dolar ücretli. Git gel 700 liraya varan otoyol...

Artık yollarımızı da Hazine Garantili Mütcaahhitler yapıyor. İster geç ister geçme ama o para ödenecek.

Hazine Garantili Mütcaahhitlerin bu hizmeti ABD doları bazında garanti. Yetmedi ABD enflasyonu oranında da zam yapılıyor ayrıca.

O kadar garantililer yani.

Hizmet siyaseti...

Hatırlayalım biraz.

Havayolu zengin yoluydu bu ülkede. Uçak bileti ile asgari ücret yarışuyordu.

Sonra sistem değişti. THY büyüdü ve küresel bir marka oldu. Özel havayolu Őirketleri de devreye girince, otobüs fiyatından ucuza uçak bileti satıldı.

Samsun'dan bilirim. İstanbul'a üç sefer vardı. İki de Ankara aktarmalı.

Ve eski uçaklar...

Sonra o eski uçaklar seferden kaldırıldılar tabii.

07.07.2020

Şimdi ise yeni bir anlayış var. Artık Hazine Garantili Müteahhitler havalimanları yapıyor. Verilen Hazine Garantisinin yüzde 20'si dolunca şükrediyoruz. İl nüfusu sabah akşam belediye otobüsü yerine işe uçakla gitseler belki ancak dolacak garantiler.

Hazine Garantili Havalimanının kira ödemeleri de 20-25 yıl sonraya erteleniyor ama Müteahhitlerin parası "Batmalarına mı göz yumacağız" diyerek tıklar tıklar ödeniyor.

İşin özeti şu:

Hizmet siyasetinde de bir değişim yaşandı. Eskiden Devlet Millete hizmet ederdi; şimdi Millet bir elin parmakları ile sayılı, her büyük ihaleyi alan Hazine Garantili Müteahhitlerine çalışır duruma geldi.

Evet, çalışacağız kazanacağız ve bu Müteahhitlerin Hazine Garantilerini ödeyeceğiz.

Yollar boş olsa da,

Havalimanları kullanılmasa da,

Hastanelere gitmeseniz de,

Bu Hazine Garantili Müteahhitlere ödeme yapılacak.

Onlar Hazine Garantili.

83 milyon ödeyecek.

Dünyada altyapı ihalesi alan 10 büyük firmanın 5'i bizden.

İşte o 5'e ve eklerine hizmet ödeyeceğiz.

83 milyon olarak görevimiz bu.

İşte buna da Hizmet Siyaseti diyeceğiz.

